

НАУКОВИЙ ВІСНИК

**НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

248

Серія «ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ»

Київ–2016

Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Філологічні науки» / Редкол.: С. М. Ніколаєнко, (відп. ред) та ін. – К.: Міленіум, 2016. – Вип. 248. – 200 с.

Рекомендовано до друку на засіданні вченої ради НУБіП України, протокол № 12 від 25.05.2016 р.

У збірнику вміщено статті науковців, викладачів, докторантів та аспірантів з актуальних питань мовознавства, літературознавства, перекладознавства і журналістики. Дослідження виконано з урахуванням сучасних досягнень філологічної науки.

Для науковців, викладачів ВНЗ, гімназій, учителів середніх шкіл, студентів.
Бібліографія в кінці статей.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Ніколаєнко С. М., д-р пед. наук, проф. (відп. редактор); **Ібатуллін І. І.**, академік НААН України, д-р с.-г. наук, проф. (заст. відп. редактора); **Шинкарук В. Д.**, д-р філол. наук, проф. (заст. відп. редактора); **Кирилюк В. І.**, канд. с.-г. наук, доцент (відп. секретар); **Харченко С. В.**, канд. філол. наук, доц. (заст. відп. секретаря); **Бабенко О. В.**, канд. філол. наук, доц.; **Амеліна С. М.**, д-р пед. наук, проф.; **Буніятова І.Р.**, д-р філол. наук, проф.; **Бялик В. Д.**, д-р філол. наук, проф.; **Гамзюк М.В.**, д-р філол. наук, проф.; **Городенська К. Г.**, д-р філол. наук, проф.; **Журавльова Є. О.**, д-р філол. наук, проф. (Казахстан); **Калита А. А.**, д-р філол. наук, проф.; **Карабан В.І.**, д-р філол. наук, проф.; **Кияк Т.Р.**, д-р філол. наук, проф.; **Кіраль С.С.**, д-р філол. наук, проф.; **Костриця Н. М.**, д-р пед. наук, проф.; **Кудрицька М. І.**, д-р філософії, доц. (Казахстан); **Леськів А.**, д-р філософії, доц. (Польща); **Марія де лос Анджелес Гомес Гонсалес**, д-р філософії, проф. (Іспанія); **Мушинка М.І.**, д-р філол. наук, проф. (Словаччина); **Нефьодова Л. А.**, д-р філол. наук, проф. (Росія); **Ожоган В.М.**, д-р філол. наук, проф.; **Олійник О.Б.**, д-р філол. наук, проф.; **Райхель М.**, д-р філософії, доц. (Німеччина); **Степаненко М. І.**, д-р філол. наук, проф.; **Церцвадзе М. Г.**, д-р філол. наук, проф. (Грузія); **Чарота І. О.** д-р філол. наук, проф. (Білорусь).

Наукові рецензенти:

Кушнерик В.І., д-р філол. наук, професор (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича)

Степаненко М. І., д-р філол. наук, професор (Полтавський національний університет імені Володимира Короленка)

Відповідальна за випуск О.В. Бабенко

Серія «Філологічні науки» входить до переліку **фахових видань** (філологічні науки), затверджених МОН України (наказ Міністерства освіти і науки України від 09.03.2016 № 241)

Серія «Філологічні науки» зареєстрована в таких міжнародних інформаційних та наукометричних базах: ПІНЦ, Polska Bibliografia Naukowa, Bielefeld Academic Search Engine, Research Bible, Leibniz Information Centre for LifeSciences, Google Академія, Wissenschaftskolleg zu Berlin, Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung, Universitätsbibliothek Leipzig, Electronic Journals Library, Journalindex.net. Має **імпакт-фактор** в Index Copernicus, Global Impact Factor.

Адреса редколегії: 03041, м. Київ, вул. Генерала Родімцева, 19, навч. корпус. № 1, ауд. 22,
тел.: (044) 527-85-95

Засновник

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації КВ № 19080-7870 Р від 24.04.2012

Статті подано в авторській редакції
Автори статей відповідають за достовірність викладеного матеріалу,
за правильне цитування джерел, покликання на них та інших відомостей.
Передруковувати опубліковані в збірнику матеріали
дозволяється тільки за згодою авторів.

ЗМІСТ

МОВОЗНАВСТВО

<i>Шинкарук В.Д.</i>	Оцінний компонент в лексичному значенні слова.....	6
<i>Глущенко В.А.</i>	П.О.Лавровський про природу й походження редукованих голосних	14
<i>Харченко С. В.</i>	Умови вживання називного та орудного предикативних у складеному іменному присудкові.....	21
<i>Добровольська О. Я.</i>	Прізвищева система середньоанглійського періоду як джерело вивчення апелятивної лексики: лінгвістичні й соціально-історичні аспекти.....	30
<i>Бабенко О.В., Ільїн С. В</i>	Процеси асиміляції англійських запозичень у сучасній українській мові.....	46
<i>Вакулик І. І.</i>	Чинники формування мовної та мовленнєвої компетенції	52
<i>Грозян Н. Ф.</i>	Об'єктні та суб'єктні інфінітиви в ролі додатка.....	57
<i>Телеки М. М.</i>	Епонімічні терміни: збереження культурно-історичної інформації та пам'яті народу.....	65
<i>Аліменко О. С.</i>	Засоби реалізації та загальні тенденції розвитку традиційно-історичного принципу письма в українській і корейській орфографії з XV до XXI ст.....	77
<i>Сергієнко К. П.</i>	Лінгвокомунікативні цінності української та англійської культури.....	87

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

<i>Шинкарук Л.В.</i>	Внесок Михайла Грушевського в організацію української науки.	94
<i>Ковальчук Н. Д.</i>	Архетип софійності в контексті творчого доробку Павла Тичини	103
<i>Токмань Г. Л.</i>	Екзистенціально-діалогічне прочитання мотиву смерті коханої людини в поезії І. Франка, Лесі Українки, В. Свідзінського.....	110
<i>Бабенко О.В., Марчуков Є. С.</i>	Стилістичні прийоми психологічного зображення персонажів у Романі Френсіса Скотта Фіцджеральда «Великий Гетсбі».....	121
<i>Микитюк В. І.</i>	Педагогічна концептосфера Івана Франка: Історія вивчення і стан рецепції	126
<i>Чайковська О. В., Чухно Л. А.</i>	Модерністські тенденції в графічному романі Алана Мура «V – означає вендета».....	136
<i>Шинкарук О.В.</i>	Михайло Грушевський – центральна постать в українській політико-правовій думці кінця XIX–першої третини XX ст.	142
<i>Сахневич М. С.</i>	Жанрова специфіка книги віршів	150

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

<i>Амеліна С. М., Гопак І. М.</i>	Структурно-семантична характеристика англійських термінів підмови ветеринарії у контексті україномовного	
---------------------------------------	--	--

	перекладу.....	156
Амеліна С. М., Овчаренко В. О. Жукова Л. В., Зайцева М. Ю.	Лексико-семантичні особливості німецьких термінів рослинництва і їх переклад.....	161
	Особливості перекладу німецьких текстів аграрного спрямування в аспекті перекладацьких трансформацій.....	166
Сидорук Г. І., Булка Н. О. Глуховська Н. А.	Встановлення перекладної взаємовідповідності англійських і українських термінів аграрної економіки.....	173
	Труднощі перекладу аграрних термінів з англійської на українську мову	179

ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Дем'янова Ю. О.	Іншомовна освіта в Канаді: специфіка та механізми регулювання.....	185
Максимчук В. С.	Прийоми і стратегії навчання німецької мови (з досвіду зарубіжної методичної науки).....	191

CONTENTS

LINGUISTIC STUDIES

Shynkaruk V.D.	Evaluative component in lexical meaning of the word.....	6
Hlushchenko V.A.	P. Lavrovskiy about nature and origin of the reduced vowels.	14
Kharchenko S.V.	Conditions of use of nominative and instrumental predicative in a compound predicate nominative.....	21
Dobrovolska O. Ya.	Middle English family names as a source of study of middle English vocabulary: linguistic and social-historical aspects.....	30
Babenko O. V.	Processes of assimilation of English borrowings in Modern Ukrainian.....	46
Ilin S. V.	Factors of linguistic and speech competence formation.....	52
Vakulyk I. I.	Objective and subjective infinitive in the role of object.....	57
Hrozyan N. F.	Eponymic terms: the preservation of cultural and historic information and the memory of people.....	65
Teleky M. M.		
Alimenko O. S.	Implementation means and general tendencies in traditional-historical principle development in Ukrainian and Korean orthography in XV–XXI centuries.....	77
Sergiienko K. P.	The linguo-communicative values of the Ukrainian and English culture.....	87

LITERATURE STUDIES

Shynkaruk L.V.	Mykhailo Hrushevsky's contribution to the organization of Ukrainian science	94
Kovalchuk N.D.	Archetype of sophistry in Pavlo Tychyna's creative literary activity.....	103
Tokman H. L.	Existential-dialogical rendition of the motive death of the loved one in the poetry of I. Franko, Lesya Ukrainka, V. Svidzinskij	110
Babenko O.V., Marchukov Ye.S.	Stylistic devices of the psychological portrayal of characters in the novel by Francis Scott Fitzgerald "The Great Gatsby" ..	121

АРХЕТИП СОФІЙНОСТІ В КОНТЕКСТІ ТВОРЧОГО ДОРОБКУ ПАВЛА ТИЧИНИ

Н. Д. КОВАЛЬЧУК, доктор філософських наук, професор, професор
кафедри філософії

Київський університет імені Бориса Грінченка (м. Київ)

E-mail: n.kovalchuk@kubg.edu.ua

Анотація. У статті розглядається архетип софійності в контексті творчої спадщини Павла Тичини. У поетичній творчості софійність представлена як художнє кредо поета через єдність природи і світу в якій утворюється діалог людини та культу сонця, який розглядається у багатьох аспектах (святість Києва, духовна місія українського народу, возвеличена роль краси в житті людини).

Ключові слова: поезія Павла Тичини, архетип софійності, культ сонця, духовна місія українського народу, святість Києва, краса

Актуальність. Одним з провідних у вивченні української культури є архетип софійності. Тема софійності була започаткована на Русі діяльністю слов'янського Кирила Філософа і його «Прогласі» і потім за часів Київської Русі набула свого розвитку в ідейно-художній програмі Софії Київської, у творчості Іларіона.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Надалі ідея софійності продовжується у творчості українських полемістів, у працях діячів Києво-Могилянської академії (П. Могила, Г. Кониського, Г. Сковорода, П. Юркевича), в українській поезії століть з її символізацією світу як «вертограду» Божої мудрості, в гравюрі (Л. Тарасевич, Г. Левицький, І. Щирський та ін) і доходять до творчості Павла Тичини. Тому ця проблема є актуальною і в наш час, тому що повертає нас до джерел розвитку української культури та її видатних представників.

Багато уваги дослідженню різних аспектів Софії приділили Г. Сковорода, О. Блок, В. Соловийов, П. Флоренський, С. Булгаков та інші. В останні роки з'явилась ціла низка праць, присвячених аналізу софійності. Аналізу семантичного змісту софійності присвятив свою працю В. Топоров. С. Аверінцев розглядає концепцію софійності в контексті Софії Київської як головного храму стародавнього Києва. С. Кримський в своїх працях розглядає софійність як архетип української культури. М. Кисельова проводить своє дослідження Софії в контексті аналізу книжності доби Київської Русі (висвітлення головних аспектів софійності у Святому Письмі як головної книги християнства). Творчість Павла Тичини розглядається в багатьох аспектах. Є. Маланюк критично ставився до пізнього етапу творчості поета. Г. Грабович підкреслював унікальність таланту поета та значення його творчості в світовому контексті. Н. Костенко дослідив особливості віршування поета та ін. Проблема цілісного аналізу архетипу софійності в контексті творчого доробку творчості Павлі Тичини є надзвичайно актуальною і абсолютно не розробленою.

Мета даної статті полягає в висвітленні архетипу у софійності в творчому доробку поета.

Методи. У процесі дослідження застосовано наступні методи:аналіз, синтез, узагальнення, систематизація.

Результати. Для досягнення поставленої мети потрібно вирішити наступні завдання: Проблема софійності має стародавнє коріння і завжди виступала об'єктом прискіпливого дослідження. В стародавній Греції була розроблена софійна концепція буття, яка виходила з подвійного уявлення про розум: як Логоса — інтелекту, і як Софії — мудрості самого прояву буття. В біблейській Премудрості Божій концепція Софії виступає як єдність тварі, творця і творіння. В цьому контексті Павло Тичина пише про своє бачення світу: дослідити значення символу сонця в поезії П. Тичини; проаналізувати сутність святості як сутнісну ознаку софійності в творчості П. Тичини, показати як краса як ознака софійності репрезентована в творчому доробку поета.

Арфами, арфами —
золотими, голосними обізвалися гаї,
самодзвонними: йде весна запашна, квітами-перлами закосичена.

Думами, думами —
наче море кораблями, переповнилась блакить
ніжнотонними: буде бій вогневий! [1]

За аналізом В. Топорова термін «Софія» завдяки своїй полісемантичності асоціює образи світла, просвітленості, духовного зору. Це світлоносне начало освітлює смисли української культури. Г. Сковорода писав, що сонце є перщопочатком і храмом вічності. Тому Ф. Прокопович в своїх курсах з натурфілософії в Києво-Могилянській академії проголошує, що серце всіх речей та небес є світло. Культ сонця у функції живо творіння мав істотне значення в житті стародавніх слов'ян. Ця сонячна інтенція переповнює всю творчість Павла Тичини. «Душа моя сонце намріяла» - пише він і цей вислів репрезентує основу його творчого доробку, особливо в перших поетичних збірках поета.

Блакить мою душу обвіяла,
Душа моя сонця намріяла,
Душа причастилася кротості трав —
Добридень я світу сказав!
Струмок серед гаю, як стрічечка,
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, маюють, квітують поля —
Добридень тобі, Україно моя! [2, с.39].

Як відомо в старослов'янській міфології одним із міфічних богів був бог сонця — Ярило. Він був дуже шанованим Богом, йому поклонялись і дуже поважали наші предки. Про це дуже яскраво і поетично пише поет у своєму вірші «Предки»:

Предки встали з могил
Пішли по місту
Предки жертви сонцю приносять
І того золотий гомін
Ах, той гомін!
За ним не чути, що друг твій каже
Гомін золотий! [3]

Сонце виступає символом саява не тільки для живих, а й для українських героїв. У своєму вірші «Пам'яті тридцяти» присвяченому пам'яті героям Крут Павло Тичина пише:

На кого посміла знятись
Зрадника рука? —
Квитне сонце, грає вітер
І Дніпро-ріка... [4]

Солярна символіка поета органічно занурюється у космічну символіку і тим самим поет наближується до самої таїни буття, таїни творення світу:

Спервовіку не було нічого —
тільки сила, рух!

Спервовіку замість бога
огняні крила, а над усім дух... [5]

Архетип софійності має широкий підтекст у ментальності українського народу. Зокрема він пов'язаний зі становленням до природи. Адже в українській ментальності природа – це не тільки материнський родинний початок, але це й дзеркало людської душі. Це можна побачити в «Слові о полку Ігоревім», у творах Т. Шевченка, П. Куліша, М. Гоголя, Лесі Українки та інших. У віршах Павла Тичини дуже яскраво і колоритно показана вся палітра людської душі, яка знаходиться в тісному діалозі зі світом природи.

По один бік верби.
По другий старці.
Гнуться, гнуться, гнуться верби.
Нагинаються старці. [6]

Йду в простори я, чулий, тривожний
(Гасне день, облітає, мов мак).
В моїм серці і бурі, і грози,
Й рокотання — ридання бандур... [7]

Цвіт в моєму серці.
Ясний цвіт-первоцвіт.
Ти той цвіт, мій друже,
Срібляний первоцвіт. [8]

Одним із важливих аспектів архетипу софійності є ідея місцевого устрою і державності. Київ, як столиця Київської Русі, виступає не тільки як ведучий політичний, економічний, церковний центр, а і як втілення вищої розумної ойкумени, як втілення софійності в матеріально-просторовому середовищі міста. Головним храмом Києва з прийняттям християнства постає Софія Київська. З цього боку столиця символізує мудрість, виконує функцію мудрої голови. З іншого боку головним кафедральним собором столиці є Софія Київська як образ Божої Премудрості. Центральною фігурою храму є монументальне зображення Богоматері Оранти над якою розміщено надпис: «Бог серед нього – воно не захитається Бог допоможе йому з ранку до вечора Пс. 45, 6.» Таке уявлення про Київ як вічне місто, до якого потрібно прийти і якому потрібно вклонитися -- ми знаходимо в творчості поета

То десь із сел і хуторців ідуть до Києва —
Шляхами, стежками, обніжками.
І б'ються в їх серця у такт
— ідуть! ідуть! —
Дзвенять немов сонця у такт
— ідуть! ідуть! — [9]

Київ був центром формування греко-слов'янської православної цивілізації і тому відповідно виступає як к тексті божественних смислів і слов'янських святинь. Знаменним в цьому відношенні є та обставина, що дніпровська столиця належала до рідкісного переліку міст, формування яких визначалось апостольським

пророкуванням. Адже Андрій Первозваний пророче проголосив, що на київських пагорбах засяє Божа Благодать, що Київ буде освячений мощами численних святих Лаври. В Києво-Печерському патерику Києво-Печерська Лавра постає як святе місце зі святи людьми, які репрезентували вищий тип моралі. Про ці важливі речі і пише Павло Тичина в своєму вірші «Золотий гомін»:

Десь в небі плинуть ріки,
Потужні ріки дзвону Лаври і Софії!..
Човни золотії
Із сивої-сивої Давнини причалюють,
Човни золотії.

...З хрестом,
Опромінений,
Ласкою Божою в серце зраний
Входить Андрій Первозванний.
Ступає на гори [10]

Новий Завіт зазначає, що Премудрість Божа є справжньою прикрасою людини, вона оточує людину в моменти духовного підйому, відображається в його усмішці, в його погляді, радістю його серця. Вона є сутнісна краса людини, яка якісно відрізняється віє зовнішньої краси людини і світу. Про і пише поет у своєму вірші:

Життя моє – молитва
Всеволодницькі красі

Горіння -- розцвітання
В огні квіток думок [11, с. 23]

Але краса має не тільки позитивне забарвлення, в ній приховане велике страждання :

Читаю душі ваші, наче книги, я
І сам цвіту — ридаю, як роса...
Ах, на землі одна, одна релігія —
Страждань краса. [12]

З моменту Хрещення країни, а точніше з формування греко-слов'янської православної цивілізації, Україна-Русь приймає з Візантії не ідею «Третього Риму», а ідеологію святої землі – софійності. І автор, першого літературного твору в Київській державі Іларіон, в своїй праці «Про закон і Благодать» проголошує русичів «новим народом», покликаним завершити процес залучення всіх людей до благодаті. Г. Сковорода формулює вже «Республіки духу», маючи на увазі об'єднання народів у дусі. Кирило-Мефодіївці, а потім І. Франко, розглядають Україну як «Нового Мойсея», визволителя слов'ян із рабства, а громадівці кінця ХІХ – поч. ХХ ст. пов'язують вже всі надії з духовним обґрунтуванням створення незалежної Української держави. Цю духовну складову українського народу підкреслює і П. Тичина у своїй творчості:

Я дужий народ! — з сонцем, голубами.
Вітай нас рідними піснями!
Я — молодий!
Молодий! [13]

Я єсть народ, якого Правди сила
ніким звойована ще не була.

Яка біда мене, яка чума косила! —
а сила знову розцвіла. [14]

Центральна проблема, що її, сподіваємося, здатна висвітлити поезія збірки— самозображення Тичини, його уявлення про роль поета й призначення поезії. Окреслення такого психоестетичного профілю може, безперечно, служити засобом осмислення його поезії водночас у синхронній і діахронній перспективах.

О, я не невільник,
Я ваш беззаконник.
Я — сонцеприхильник,
Я — вогнепоклонник.

Ненавиджу темне
Життєве болото,
Я в душу таємне
Ловлю сонцезлото..., [15, с. 26]

Висновки і перспективи. Таким чином архетип софійності є провідним мотивом творчості П. Тичини і знаходить своє втілення в багатьох аспектах центрального образу його творчості – символу сонця.

Список використаних джерел

1.Тичина П. Арфами, арфами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dovidka.biz.ua/arfami-arfami-virsh>

2.Тичина Павло. В серці у моїм: Вірші та поеми із недрукованої о й призабутого. — К.: Дніпро, 1970. — 302 с

3. Тичина П. Золотий гомін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin68>

4. Тичина П. Пам'яті тридцяти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin73>

5. Тичина П. Із циклу сотворіння світу I [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.yuryzavadsky.com/tychyna/pluh.html>

6. Тичина П. У собор [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin61>

7. Тичина П. Там тополі у полі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.yuryzavadsky.com/tychyna/sk.html>

8. Тичина П. Цвіт в моєму серці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin51>

9. Тичина П. Золотий гомін [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin68>

10. Там само

11. Тичина П. Душа моя – послухай! / В серці у моїм. К.: Дніпро, 1970. – 196 с.

12. Тичина П. «Читаю душі ваші неначе книги, я...»[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin39>

13. Тичина П. Золотий гомін, там само

14. Тичина П. Я утверждаюсь. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin76>

15. Тичина П. О. Я не невільник... / В серці у моїм. К.: Дніпро, 1970. –302 с.

References

1. Tychyna P. Arfamy, arfamy [Harp, harp] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://dovidka.biz.ua/arfami-arfami-virsh>
2. Tychyna Pavlo. V serci u mojim: Virshi ta poemy iz nedrukovanoji o j pryzabutogo [In my heart: Verses and poems from unprinted and partially forgotten]– K.: Dnipro, 1970. – 302 s
3. Tychyna P. Zolotyj gomin [Golden noise] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin68>
4. Tychyna P. Pam'jati trydcjaty [In memory of thirty] [Elektronnyj resurs]. – rezhymdostupu:<http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin73>
5. Tychyna P. Iz cyklu sotvorinnja svitu I. [From the cycle of word creation] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.yuryzavadsky.com/tychyna/pluh.html>
6. Tychyna P. U sobor. [To a cathedral] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin61>
7. Tychyna P. Tam topoli u poli [There are poplars in the field] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.yuryzavadsky.com/tychyna/sk.html>
8. Tychyna P. Cvit v mojemu serci [The world is in my heart] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin51>
9. Tychyna P. Zolotyj gomin [Golden noise] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin68>
10. Tam samo
11. Tychyna P. Dusha moja – posluhaj! / V serci u mojim [My soul, listen up! In my heart]. – K.: Dnipro, 1970. – 196 c.
12. Tychyna P. «Chytaju dushi vashi nenache knygy, ja...» [Reading your souls as if reading books] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin39>
13. Tychyna P. Zolotyj gomin [Golden noise], tam samo
14. Tychyna P. Ja utverzhdajus' [I assume] [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://poetry.uazone.net/default/pages.phtml?place=tychina&page=tychin76>
15. Tychyna P. O. ja ne nevil'nyk... [I'm imprisoned] / V serci u mojim. K.: Dnipro, 1970. –302 c.

АРХЕТИП СОФИЙНОСТИ В КОНТЕКСТЕ ТВОРЧЕСТВА ПАВЛА ТЫЧИНЫ

Н. Д. Ковальчук

Аннотация. В статье рассматривается архетип софийности в контексте творческого наследия Павла Тычины. В поэтическом творчестве софийность представлена как художественное кредо поэта через единство природы и мира, в котором образуется диалог человека и культа солнца, который рассматривается во многих аспектах (святость Киева, духовная миссия украинского народа, возвышенна роль красоты в жизни человека).

Ключевые слова: поэзия Павла Тычины, архетип софийности, культ солнца, духовная миссия украинского народа, святость Киева, красота

ARCHETYPE OF SOPHISTRY IN PAVLO TYCHYNA'S CREATIVE LITERARY ACTIVITY

N.D.Kovalchuk

Abstract. *In this article the archetype of sophistry in the literature of Pavlo Tychyna is shown. In the poet's poetry sophistry is represented as a literary credo of poet's thought unity with the world of nature in which he establishes a dialogue with a human, a cult of the Sun, which is regarded in many aspects (sanctity of Kyiv, spiritual mission of the Ukrainian people, a higher role of beauty in the human's life).*

One of the crucial archetypes of the Ukrainian culture is the archetype of sophistry. The subject as sophistry has been founded during the Kyivan Rus time by old slavonic philosopher Cyril. It has its continuation in the ideal-artistic program of the cathedral of St. Sophia in Kyiv and in the activity of Hilario. After that the idea of sophistry had its continuation in the words of Ukrainian polemicists – activists of Kyiv-Mohyla academy (P. Mohyla H. Konysky, H. Skovoroda, P. Yurkevych), in the Ukrainian poetry with its worlds symbolization (L. Tarasevych, H. Levtsky, I. Shchyrsky) and it continues till the Pavlo Tychyna's activity. Many attention to the aspects of sophistry was dedicated by H. Skovoroda, A. Blok, V. Solovyov, P. Florensky, S. Bulgakov and many others. In the last years there are some works of the Ukrainian scholars which are dedicated to this phenomenon. A problem of sophistry in the Pavlo Tychyna's work remains very actual. Still it hasn't been researched by any scholars. The main goal of this article is to show on the sophianic phenomenon in the Pavlo Tychyna's poetry. The archetype of sophistry is linked with a solar symbolism. In the Ukrainian poetry nature represents a human soul. It could be observed in many Ukrainian poems and it is inherited by also P. Tychyna's poetry. He writes about a human soul which is in a dialogue with nature. One of the main aspects of the sophianic archetype is the idea of local government. Kyiv being a capital of the Kyivan Rus, was not only the main political, economic and cultural city of the state. It represented the idea of sophistry in a material dimension. Kyiv was a symbol of wisdom. That's why the main temple of the city was the cathedral of St. Sophia which was the symbol of the God's wisdom. The main figure of this cathedral was a mosaic of Our Lady – Oranta. Kyiv was a center of Greek-Slavonic orthodox civilization. It's significant that Kyivan Rus capital had its prophecy by St. Andrew apostle. In Kyiv Pechersk Patericon this city is represented as a holy city in which the highest type of morality should be shown on. P. Tychyna wrote about these things in his poems. In the New Testament the God's wisdom is shown as an internal human's beauty. According to Tychyna's poetry, beauty could have not only some positive qualities, but it could be also full of sufferance. Since the acceptance of Christian faith the Kyivan Rus civilization becomes a center of a sophianic idea. This idea is represented by many Ukrainian poets, had its continuation in P. Tychyna's poems. Thus, P. Tychyna was a representor of ideas which were found in the Kyivan Rus time and had their continuation during the Ukrainian history.

Keywords: *Pavlo Tychyna's poetry, an archetype of sophistry, a cult of the Sun, a spiritual mission of the Ukrainian people, sanctity of Kyiv, beauty*

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 248

Серія «Філологічні науки»

Свідоцтво про державну реєстрацію
Серія КВ 19080-7870 Р від 24.04.2012

Підписано до друку ____.2016 р. Формат 60x84/16
Папір офсетний. Гарнітура Arial. Друк різнографія
Умовно-друковані арк. ____. Обліково-видавничі арк. ____.
Наклад 300 прим. Замовлення №

Видавництво «МІЛЕНІУМ» (Київ)
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 535 від 19.07.2001 р.

Видавництво «МІЛЕНІУМ»

м. Київ, вул. Фрунзе, 60
Тел.: +38 (067) 849-34-60
Факс: +38 (044) 222-74-35
E-mail: milenium_ofis @ukr.net